

pune ili izmjene u predloženim pravilima i uputstvima, čime bi se u znatnoj mjeri obogatila njihova sadržina i na ovaj način radnici će ih više poštovati i lakše sprovesti u praksi (operativni).

U konstruktivnim predlozima radnika kriju se znatne »unutrašnje rezerve« za poboljšanje zaštite na radu i postizanje boljih proizvodnih i ekonomskih efekata u OOUR i preduzeća u cjelini.

Ing. Krum Angelov (Kavadarci, Makedonija)

XIII. ZBOROVANJE VZHODNOALPSKO-DINARSKEGA DRUŠTVA ZA PROUČEVANJE VEGETACIJE*

V času od 10. 7. do 15. 7. 1972 je bilo 13. zborovanje Vzhodnoalpsko-dinarskega društva fitocenologov v Švici. Prireditelj je bil Geobotanični inštitut ETH Stiftung Rübel, Zürich. Organizacijo sta vodila dr. F. KLÖTZLI in prof. dr. E. LANDOLT. Za 13. zborovanje je bila izbrana tema »Rastlinske združbe mokrih rastišč v Alpah in Dinaridih«.

Zbralo se je okoli 80 udeležencev iz Jugoslavije, Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Švice in Francije. Program je obsegal uvodne referate iz simpozijske tematike. Prireditelji (F. KLÖTZLI, E. LANDOLT, P. MARMIER) so v svojih prispevkih obravnavali različno problematiko, npr. rastline na mokrih rastiščih, pregled negozdnih mokrih rastišč Švice, barja v recentnem in ekološkem pomenu, njihovo geografsko razširjenost in njihov pomen pri proučevanju vegetacije. Za skupino referatov, ki je obravnavala gozdne združbe mokrih rastišč v Vzhodnih Alpah in Dinaridih, je podal skupno poročilo P. SEIBERT, München. O referatih, ki so poročali o travniških združbah mokrih rastišč Vzhodnoalpsko-dinarskega prostora, je seznanil udeležence LJ. ILJANIĆ, Zagreb, nakar je sledila diskusija. Omenjeni sistem poročanja o celi skupini referatov se ni najbolje obnesel kljub temu, da je časovno skrajšal njihova izvajanja.

Sledile so ekskurzije, prva na Mittelland, severno in južno od Züricha (Kloten, Wetzikon), v področje nizkih in visokih barij (*Caricetum elatae*, *Scirpetum lacustris*, *Phragmitetum*, *Primulo-Schoenetum* itd), ki so izložena kot naravni rezervati vodnih ptic. Naslednja ekskurzija je bila v predalpsko območje (Vorälpen) na visoka barja, povirane močvirne komplekse s prikazom antropogeno povzročenih razvojnih stadijev. Pot naslednje ekskurzije nas je vodila v Alpe. Barja v območju Gotthard (Val Piora-Lago Ritom) so bogata na subalpski in alpski jezerski in barjanski vegetaciji. Ekskurzija v Tessin je zajela poplavno vegetacijo logov v delti Ticina in Verzasca v Lago Maggiore, ki je zadnja naravna delta v insubrijski Švici.

Dobro organizirano zborovanje in skrbno izbrani objekti so omogočili udeležencem, da so se seznanili s številnimi posebnostmi in značilnostmi vegetacije in ekološkimi razmerami mokrih rastišč v Švici.

I. Puncer, M. Zupančič

XIV. ZBOROVANJE VZHODNOALPSKO-DINARSKEGA DRUŠTVA ZA PROUČEVANJE VEGETACIJE

Zborovanja društva so po statutu vsako oziroma vsako drugo leto v drugi deželi članici združenja. Na letni generalni skupščini društva v Zürichu leta 1973 je bilo sklenjeno, da naslednje posvetovanje organizira Jugoslavija oz. Slovenija. Organizacija je bila zaupana Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, njenem Biološkem inštitutu Jovana Hadžija. Tematiko in shemo celotnega programa simpozija je soglasno sprejelo in potrdilo razširjeno predsedstvo društva na svoji seji na Tappenkarseehütte (Radtsteter Tauern) leta 1973.

* Zaradi popolnosti objavljamo z dokajšnjo zamudo poročilo o predzadnjem zasedanju omenjenega društva; doslej smo objavili poročila o prejšnjih.

14. mednarodno posvetovanje z okoli 90 udeležencev iz Jugoslavije, Avstrije, Italije, Švice, Zvezne republike Nemčije, Francije in Madžarske je bilo od 21. 7. do 27. 7. 1974 v Ljubljani. Temi zborovanja sta bili: »Vegetacija dinarskega in alpskega sveta Slovenije« in »Življenjsko okolje in vegetacije«. Začetna dva dneva so bili na programu referati. Prvi dan so bili uvodni prispevki prirediteljev, ki so udeležence seznanili s floro in vegetacijo dinarskega in in alpskega sveta Slovenije ter glavnimi ekološkimi parametri našega prostora (M. CIGLAR, LJ. ILJANUČ, V. GREGORIČ, A. HOČEVAR, L. MARINŠEK, E. MAYER, S. PETERLIN, I. PUNCER, A. SERCELJ, B. VOVK, T. WRABER in M. ZUPANČIČ). Naslednji dan pa so izpolnili program referati povabljenih uglednih članov, zastopnikov posameznih dežel članic društva (H. EM, Skopje, B. FABIJANIČ, Sarajevo, P. FUKAREK, Sarajevo, H. HARTL, Celovec, S. HORVATIČ, Zagreb, D. LAUSI, Trst, H. NIKLFELD, Wien in G. WENDELBERGER, Wien).

Vsi udeleženci so dobili ob prihodu simpozijско gradivo, ki je poleg drugega vsebovalo tiskani program in vodič po ekskurzijah, v slovenščini, srbohrvaščini in nemščini.

V času bivanja v Ljubljani sta vse udeležence sprejela predsednik SAZU Josip VIDMAR, ki je bil tudi pokrovitelj 14. zborovanja, in predsednik Mestne skupščine Ljubljana ing. Tone KOVIČ, ob tej priložnosti je udeležence posebej pozdravil podpredsednik Izvršnega sveta SR Slovenije dr. Avguštin LAH.

Med delovnim programom posvetovanja smo udeležencem predstavili tudi nekaj drobcev iz bogate kulturne zakladnice našega naroda. O poteku 14. zborovanja je poročalo tudi dnevno časopisje.

Drugi del zborovanja so obsegale znanstvene ekskurzije.

Pot prve ekskurzije nas je peljala iz Ljubljane ob vzhodnem obrobju prostranega Ljubljanskega barja (16.000 ha), na katerem so vidni posamezni osamelci, ki se dvigujejo nad barjanskim dnom. Poraščajo jih jelovi gozdovi, največkrat antropogeno spremenjeni v gozdiče belega gabra in belega gabra in doba (*Quercus-Car-*

Sl. 1: Razprava udeležencev ekskurzije v pragozdu Rajhenavski Rog na Kočevskem

pinetum s.l.). Ljubljansko barje pripada po fitogeografski razdelitvi Slovenije (M. WRABER 1969) h predalpskem svetu. Pri Škofljici smo zapustili Ljubljansko kotlino in prešli v preddinarski svet, katerega fiziognomsko označuje razgibano gričevje dolomitne in apnenčaste sestave. Na ugodnih legah so zaselki in vasi, ki dajejo krajini značilen videz s svojimi njivami in senošetmi. To podobo dopolnjuje gozdna odeja, ki je pogosto pretrgana in je ustrezno reliefu oblikovana v manjše in večje zaplate. Področje poraščajo bukovi gozdovi (*Ostryo-Fagetum*, *Dentario-Fagetum*, *Luzulo-Fagetum*) in gozdovi belega gabra in hrasta (*Asperulo-Carpinetum*, *Luzulo-Carpinetum*) na rjavih pokarbonatnih tleh in rendzinah, ki so večinoma pod močnim in dolgotrajnim človekovim vplivom. Dandanes razlikujemo tod vrsto degradacijskih oblik in razvojnih stadijev, ki potekajo v različnih razvojnih smereh in po svoje prispevajo k še večji raznolikosti vegetacijske odeje tega področja. Grebene in vršičke na ekstremnih dolomitnih rastiščih s plitvo, suho in skeletno rendzino poraščajo gozdiči rdečega bora (*Genisto-Pinetum*). Na vložkih permskih in karbonskih peščenjakov pa se nahajajo acidofilni bukovi in borovi gozdovi na kisljih rjavih tleh različne globine (*Blechno-Fagetum*, *Myrtillo-Pinetum*). Travišča tega območja so pretežno gojena (*Arrhenatheretum s.l.*) in so za kmečki življenjski gospodarsko zelo pomembna. Ostala traviščna vegetacija pa pripada gospodarsko manj donosnim, a floristično bogatim združbam (*Bromo-Plantagietum*, *Bromo-Brachypodietum pinnati*).

Rastišča posebnost na Dolenjskem so pleistocenski nanosi rdeče-rjave ilovice povrh karbonatne podlage, na katerih je razvita acidofilna vegetacija.

Pod Muljavo smo se pridružili toku Krke, ki izvira v bližini in s svojim slikovitim tokom in značilnimi naravnimi pragovi iz lehnjaka deli kraško planoto Suhe Krajine na dva dela. Pri Soteski smo prečkali Krko in se pri Podturnu začeli strmo vzpenjati na masiv Kočevskega Roga (1100 m). Tu se srečamo z otokom dinarskega fitogeografskega območja, ki mu pripada vsa visokokraška Roška planota. Podnebje Kočevske uvrščamo v območje zmerno humidne klime, ki je zaradi razporeditve padavin ugodna za vegetacijo. Kljub relativno majhnemu ozemlju, pa se čutijo precejšnje podnebne razlike. Na eni strani se odražajo nizki temperaturni minimi s hitrim in močnim kolebanjem temperature, na drugi strani v smeri Dinaridov pa območje velike namočenosti. Iz Kolske in Novomeške doline pa vpliva bistveno toplejša in relativno suha klima. Letna količina padavin v Kočevju je 1406 mm, ki na Rogu še naraste, proti Novemu mestu in Brežicam pa upade na 1000 mm letno. Ze pri vznožju masiva pridemo v jelovo-bukov gozd (*Abieti-Fagetum dinaricum*). Gozdna cesta nas pelje po razgibanem visokokraškem svetu skozi strnjene jelovo-bukove gozdove na rjavih pokarbonatnih tleh in rendzinah različne globine, prek nekdanje kočevske vasi Podstenice na opuščeno žago Rog in od tu k prvemu objektu na tej ekskurziji — pragozdnemu rezervatu »Rajhenavski Rog«, ki v celoti pripada osnovni združbi *Abieti-Fagetum dinaricum*. Od žage Rog smo se zlagoma spustili po jugozahodni strani Roga skozi jelovo-bukove sestoje v čiste bukove gozdove (*Dentario-Fagetum*) in grmišča okoli vasi Rajhenav ter pred vasjo Koprivnik zavili proti zahodu oz. Kočevju. Tu je sploščen Lovski vrh (Sv. Ana, 828 m), naš drugi objekt na tej ekskurziji. Pred nami se je razprostrl pogled na opuščena kočevska naselja, ki jih ponovno prerašča grmišče in gozd. Soočili smo se z značilnim primerom propada kulturne krajine, ki tod obsega prostrane površine in je vegetacijska, gospodarska in socialna posebnost teh krajev. Ob poti proti Kočevju so bukovi gozdovi (*Dentario-Fagetum*, *Ostryo-Fagetum*) in večje površine sekundarnih gozdov belega gabra, ki skupaj z grmišči tvorijo različne razvojne stadije značilne za Kočevsko. Travišča, ki so v okolici bivših naselij, pripadajo združbi *Bromo-Brachypodietum pinnati*. Prek Kočevja (460 m) smo se vračali po Kočevskem in Ribniškem polju do Ribnice. Med Ribnico in Turjakom se na kisli podlagi peščenjakov in skrilavcev perma, karbona in werfna nahajajo acidofilni jelovi gozdovi na kisljih rjavih tleh in psevdogleju (*Galio-Abietetum*, *Bazzanio-Abietetum*). Od Turjaka naprej smo prešli v dolomitni svet z značilnostmi dolenjskega gričevja in se spustili proti obrobju Ljubljanskega barja, kjer se je pot naše prve ekskurzije sklenila.

Druga ekskurzija nas je vodila iz Ljubljane proti zahodu ob severnem obrobju Ljubljanskega barja k Vrhniki. Na desni strani naše trase je v nižini silikatni svet permokarbonski in verfna, z acidofilno vegetacijo bukovih, jelovih in borovih gozdov na kisljih tleh in psevdogleju (*Blechno-Fagetum*, *Bazzanio-Abietetum*, *Galio-Abietetum*, *Myrtillo-Pinetum*). Pri Vrhniki zapuščamo predalpski svet in prehajamo v dinarskega, ki ga zapustimo šele v Trnovem na robu Trnovskega gozda. Za podnebje visokega krasa je značilna velika namočenost, ki je posledica bariernega učinka Dinarskega masiva ob katerem se vlažni zračni tokovi iz smeri morja proti kontinentu močno odcedijo. Tako so letni povprečni padavin tod precej visoki in se gibljejo od 1500—2000 mm. Klima je dinarsko-kontinentalna z vplivom submediterana. Vmes je izoblikovana vrsta lokalnoklimatičnih režimov, ki skupno z razgibanim reliefom vplivajo na pisanost vegetacijske odeje. Vso pot do Cerkniškega jezera (550 m) nas spremlja na obeh straneh jelovo bukov gozd (*Abieti-Fagetum dinaricum*). Nad jezerom proti severu je Slivnica (1114 m), ki je iz dolomita in poraščena na toplih legah s termofilnim bukovim gozdom na rendzini (*Ostryo-Fagetum*) in termofilnim grmiščem gabrovca in malega jesena (*Quercus-Ostryetum*). Traviščna vegetacija je *Bromo-Brachypodium pinnati*, okoli naselij pa so gojeni travniki tipa *Arrhenatheretum*. Na nasprotni strani omejuje Cerkniško jezero masiv Notranjskih Javornikov (1268 m) s svojimi mogočnimi gozdovi bukve in jelke. Ob vzhodu Javornikov je skrit zaliv Zadnji kraj, ki je rezervat, še posebej za vodne ptice. Samo Cerkniško jezero je fenomen kraškega presihajočega jezera, ki se v poletnih mesecih osuši, v deževnih jesenskih in pomladanskih mesecih pa dosega površino tudi do 30 km². Tu je bil objekt pri Lipsenju, vlažni travnik iz zveze *Molinion (Deschampsio-Sanguisorbetum)*. Nekoliko dalje ob jezeru je bil naslednji objekt s kompleksom barske vegetacije iz zveze *Rhynchosporion albae* in *Eriophorion latifolii (Caricion davallianae)*.

Vračali smo se skozi Cerknico prek Rakovega Škocijana, ki je naravni park bogat kraških znamenitosti. Iz Postojne, po ogledu jame, smo nadaljevali pot skozi Vipavsko dolino na visokokraško planoto Trnovskega gozda. Tod se že srečamo s prvimi nasadi črnega bora (*Pinus nigra*). Na Nanosu so že rastišča montanskega submediteranskega bukovega gozda (*Seslerio-Fagetum*) in submediteranska grmišča gabrovca (*Seslerio-Ostryetum*). Travišča oz. kamenišča porašča združba *Carici humilis-Centaureetum rupestris*. Do Predmeje (900 m) nas spremlja ta vegetacija z vmesnimi prekinitvami vse do vstopa v Trnovski gozd. Po gozdni cesti se vzpnemo in nato spustimo v Smrečje, manjšo dolino mraziščnega značaja, kjer je bil izbran naslednji objekt. Smrekov gozd, ki porašča doline Smrečja, Velike Lazne in Male Lazne pripadajo montanskim smrekovim gozdom, ki je tod azonalno razširjen.

Trnovsko planoto smo zapustili v vasi Trnovo in se spustili v submediteranski svet spodnje Soške doline v Novo Gorico (126 m). Ob slikoviti Soči, ki je globoko vrezala svojo strugo med Banjško planoto, Goriškimi Brdi in Korado, smo nadaljevali pot proti Tolminu. Strme, mestoma neprehodne skalnate bregove Soče porašča združba *Seslerio-Ostryetum*, ki v višjih legah prehaja v *Seslerio-Fagetum*. Submediteranski vpliv sega po Soči in ob njej daleč v predalpski in alpski svet, kar se zrcali tudi v floristični sestavi združb. V širši okolici Tolmina in Kobarida se medsebojni klimatski vplivi submediterana in Alp najmočneje prepletajo in tu nekje poteka tudi tromeja med submediteranskim, predalpskim in alpskim fitogeografskim območjem Slovenije. Nad Tolminom je v strmih, neprehodnih legah termofilna združba *Cytisantho-Ostryetum*, ki je tod le fragmentirano razvita, njen strnjen areal pa je nad Bohinjskih jezerom v stenah Komarče. Na ugodnejših rastiščih dobimo *Ostryo-Fagetum*, ki prehaja v višjih in hladnejših legah v alpski bukov gozd (*Anemone trifoliae-Fagetum*). Na desni (v smeri vožnje) je Krn (2245 m) in Polovnik (1483 m), na levi pa Stol (1668 m), Kanin (2065 m) in Rombon (2208 m), ki so poraščeni do višine 1200 oz. 1500 m z različnimi variantami alpskega bukovega gozda (*Anemone-Fagetum*), ki je tudi najbolj razširjena gozdna združba našega alpskega sveta. Pod mogočnim Kaninom je Bovec (483 m), ki je zaključna točka te ekskurzije in izhodišče naslednjih dveh ekskurzij.

Tretja ekskurzija je šla iz Bovca, ki je v osrčju alpskega sveta, prodiramo po dolini slikovite hudourniške rečice Koritnice še bolj v Alpe, prek Loga pod Man-

Sl. 2: Udeleženci zborovanja botanizirajo na Mangrtu

gartom na Mangartsko sedlo (2072 m). V klimatskem oziru Julijske Alpe delujejo podobno kot Dinaridi na ohlajevanje in odcejanje zračnih mas genovsko-jadranskih ciklonov, vendar se proti vzhodu ta učinek postopoma zmanjšuje. Drugače povedano, humidnost je v zahodnem delu največja (Bovec 2750 mm letno) in pada proti vzhodu. Letna poprečja padavin so od 1590—3600 mm. Julijske Alpe so naš najbolj razgiban gorski svet. Slikovite alpske doline in dolinice jih globoko brazdajo, cepijo in med seboj ločujejo.

Dolina Koritnice je v apnencih in dolomitih, ki jih večkrat prekriva morenski material in grušč. Ta rastišča porašča *Anemono-Fagetum*, na ekstremnih rastiščih, po grebenih pa najdemo bazilfilno združbo *Pinetum austroalpinum* (*P. subillyricum* s črnim borom. Divja, nedostopna rastišča v stenah so obrasla s termokserofilnim grmiščem *Orno-Ostryetum*, v katerem so prisotni posamezni submediteranski elementi. Višje lege od 1500—1900 m pa naseljuje združba *Rhodothamno-Rhodoretum hirsuti*. V spodnjem delu tega pasu, nekako do 1700 m se uveljavlja varianta z macesnom (*Rhodothamno-Rhodoretum laricetosum*). V zgornjem delu pa je izoblikovana varianta z ruševjem (*Rh.-Rh. mughetosum*). Nad gozdno in drevesno mejo so alpske trate *Gentiano terglouensis-Caricetum firmæ*, *Seslerio-Semperviretum*, *Festucetum calvæ*, *Nardetum strictæ* in druge. Poleg alpskih trat smo se srečali z vegetacijo snežnih dolinic (*Salicetum herbacæ*), resav (*Empetro-Vaccinietum*), melišč (*Papaveri julici-Thlaspeetum rotundifolii*) in skalnih razpok (*Potentilletum nitidæ*). Na sedlu Mangarta je bilo pripravljenih več objektov. Vračali smo se po isti poti v Bovec.

Četrta ekskurzija je potekala iz Bovca po razgibanem svetu, kjer smo se dvignili na najvišji slovenski prelaz Vršič (1611 m). Vegetacija ob trasi je podobna tisti iz prejšnje ekskurzije, le v hladnih dolinicah na skalnih blokkih se pojavlja na manjših površinah subalpski smrekov gozd. Na Vršiču se je ekskurzija razcepila v 2 varianti. Prva varianta je šla navzgor skozi ruševje (do 1800 m) in se

nato spuščala skozi nacionalni park Male Pišnice. Srečali smo se s sestoji ruševja in macesna (*Rhodothamnno-Rhodoretum mughetosum*, *Rh.-Rh. laricetosum*) na humusno-karbonatnih tleh. Tu je bil izbran objekt. Nekoliko nižje smo prešli v alpski bukov gozd (*Anemono-Fagetum laricetosum*, -*typicum* in -*myrtilletosum*), kjer je bil pripravljen objekt. Proti koncu doline Male Pišnice smo si ogledali združbo rdečega bora na dolomitu (*Pinetum austroalpinum*) in sestoj smreke in rdečega bora. S spustom v Kranjsko goro se je končala zadnja ekskurzija 14. zborovanja.

Druga varianta je šla od Vršiča do razgledne točke pri Erjavčevi koči, skozi Veliko Pišnico, kjer smo videli iste vegetacijske oblike kot udeleženci prve variante. Iz Kranjske gore smo zavili na zahod proti Trbižu prek Podkorena v Rateče in od tu v dolino smučarskih skakalnic Planico do Tamarja, kjer smo si ogledali alpski bukov gozd z borovničevjem (*Anemono-Fagetum myrtilletosum*) in tamkajšnje floristične zanimivosti. Sledil je skupen povratek v Ljubljano.

Program je vse udeležence vsestransko navdušil, k temu je pripomoglo tudi lepo vreme, dobro izbrani in predstavljeni objekti in ne nazadnje tudi sodelovanje in pomoč gozdarskih in lovskih kolegov.

Kot prireditelji se na tem mestu še posebej zahvaljujemo kolektivu Gozdnega gospodarstva Kočevje in TOZD Rog, predvsem Z. SAUBAHU, J. ČERNACU, M. FI-GARJU, D. PAVLOVCU in A. PRELESNIKU, kolektivu Soškega gozdnega gospodarstva, posebej še V. KLANJSKU, BRICU, M. ŠAVLJU in M. URBANCU ter Zavodu za gojitev divjadi »Triglav« tov. I. FABJANU, ČRVU in F. DEBEVCU.

Da smo zborovanje izvedli v takem obsegu in s tako pestrim in bogatim programom, imajo zasluge tudi vsi, ki so nas kot prireditelja finančno podprli, to so predvsem: Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Raziskovalna skupnost Slovenije, Gozdno gospodarstvo Kočevje, Soško gozdno gospodarstvo Tolmin, Gozdarstvo in lesna industrija Nazarje, Zavod za gojitev divjadi »Triglav« in Gozdno gospodarstvo Bled, Gozdno gospodarstvo Postojna in Gozdno gospodarstvo Novo mesto.

I. Puncer, PM. Zupančič

»VEČ LESA S POMOCJO GNOJENJA — TUDI V GORSKIH GOZDOVIH«

Ob 24. lesnem sejmu v Celovcu je bil od 12. do 14. avgusta 1974 zelo zanimiv simpozij na temo: gnojenje v gozdni proizvodnji glede na razmere v gorskih gozdovih. Simpozij je odprl avstrijski zvezni minister za kmetijstvo in gozdarstvo Dr. O. Weihs, uvodno predavanje, predsedstvo in vodstvo razprave je imel Dr. O. Eckmüllner, predstojnik Inštituta za gozdarsko politiko na visoki šoli za kulturo tal na Dunaju.

Po predvajanju barvnega filma »gnojenje v gozdu« so sledila strokovna predavanja in za tem vsestranska podiumska razprava. Naslednji dan so si udeleženci simpozija na gozdnih objektih pri Feldkirchnu ogledali razne gnojilne poskuse, uporabo orodij za gnojenje, od ročnega do gnojenja s helikopterji. Kratek povzetek predavanj:

Dr. H. Gussone, vodja kemijsko tehniškega oddelka Kuratorija za gozdno delo in tehniko Seevetal, Hamburg:

»GNOJENJE GOZDOV V SREDNJI EVROPI — razvoj in sedanje stanje«.

Poizkusi gnojenja v gozdovih se v Evropi izvajajo, odkar je znano delovanje mineralnih gnojil v kmetijstvu. Intenzivnost raziskav gnojenja v gozdovih se v zadnjih dvajsetih letih zelo širi, dejavnost gnojenja se ne omejuje le na gnojenje gozdnih kultur, ampak zajema vse starostne razrede gozdnih sestojev. Mreža gnojilnih poizkusov se razširja na različna rastišča in gojitvene oblike gozdov. Gnojenje se načrtno usmerja, rezultati se sproti ugotavljajo, tako glede prirastka lesne mase kot tudi sprememb v tleh in sestojih.

Dr. O. Moser, vodja oddelka za urejanje in gojenje gozdov v Generalni direkciji avstrijskih zveznih gozdov na Dunaju:

»TEHNIKA GNOJENJA GOZDOV«.